

THOMASOVA KAMPANJA PO ZAPADNIH DRŽAVAH

PRESEDNIK HOOVER JE ODLOČNO
NASTOPI PROTI OSEBAM,
KI SO GA ZAČELE OBREKOVATI

Socijalistični kandidat za predsedništvo mesto je rekel, da povzroča kapitalizem krizo za krizo. Zaenkrat ni poglavitno vprašanje, kaj bo narod pil, pač kaj bo jedel. — Speaker Garner o govoru, ki ga je imel predsednik Hoover v Des Moines.

PORTLAND, Oregon, 5. oktobra. — Socijalistični predsedniški kandidat Norman Thomas bo začel svojo volilno kampanjo v Californiji. Včeraj je imel tukaj dolg govor, v katerem je zagovarjal kolektivno lastnino. Poslušala ga je veliko množica ljudi in mu navdušeno ploskala.

— Pod kapitalističnim sistemom, — je rekel, — se vedno srečno izkibacamo iz krize, toda samo zaradi tega, da zaidemo v drugo krizo, ki je vsakokrat hujša od prve. Govor predsednika Hooverja, ki ga je imel v Des Moines, sem poslušal od začetka do konca. Predsednik je trdil, da je rešil takozvani "ameriški sistem", kaj malo je pa povedal, kako se bo godilo prihodnje zimo trinajstim milijonom nezaposlenih moških in žensk.

Thomas ni kritiziral samo Hooverja, pač pa tudi Roosevelta.

— Hooverja bi sploh ne bilo treba omenjati, — je dejal, — kajti sleherni ve, da se je njegova administracija tako izjalovila, da sploh ni vredno govoriti o nji. Pa tudi o Rooseveltu ni mogoče kaj prida povedati. On je bil najbolj slaboten governor, kar jih je imela država New York. Edinole socijalizem nas zamore povesti iz sedanje mizerije, in zato naj bi jo narod podpiral. Sami dobro veste, da je socijalistična stranka prežeta z navdušenjem in najbolj mi upanji, edinole denarja ji manjka. Navzlic temu je pa edina stranka, ki ima konstruktiven program.

— Mi imamo pameten program za odpravo nezaposlenosti. Mi ne govorimo o pivu in žganju. — Dosti bolj potrebno je, da ima narod nekaj za jesti kot pa za piti. O prohibiciji naj drugi govorijo.

Nadalje je rekel Thomas, da se je že začel v Združenih državah pojavljati fašizem. — Fašizem je najmanj zaželjena stvar na svetu, toda ne da se tajiti, da se je v Ameriki že začel udejstvovati.

WASHINGTON, D. C., 5. oktobra. — Predsednik Hoover je danes odločno obsodil tiste osebe, ki so zadnje tedne širile o njem po Srednjem Zapadu napačne vesti. Imenoval sicer ni nobenega imena, obrekljivce je pa označil kot nekavalirje.

— Kdor pravi, da je predsednik Združenih držav sedel zadnja tri leta v Beli hiši, ne da bi se brigal za nesrečo, ki je zadela narod, kdor pravi, da se ni poslužil nobenega sredstva za odpravo sedanjih razmer, govori vedoma neresnico.

WASHINGTON, D. C., 5. oktobra. — Speaker John N. Garner, ki kandidira za podpredsedništvo na demokratskem tiketu, je danes komentiral govor, ki ga je imel predsednik Hoover v Des Moines. Dejal je, da prelomljenih obljub ni mogoče popraviti z izjavami.

— Ne, da bi koga prosil za odpustanje, izjavljam z vsem mogočim poudarkom sledeče: — Ako motrimo sedanje Hooverjeve obljube v luči prejšnjih, katere je dal, pa jih ni izpolnil, moramo dvomiti nad njegovo zmožnostjo, da bi izpolnil obljube, katere sedaj zadaja.

Senator Swanson iz Virginije je rekel o Hooverjevem govoru: —

— Včeraj je bil velik dan za demokrate. Namesto, da bi predsednikov govor zmanjšal prilike demokratov za zmago, jih je le povečal.

Dne 10. oktobra bo govoril v Des Moines bivši senator James A. Reed. V govoru bo napadal farmarsko politiko predsednika Hooverja.

Majnerji ne sprejmejo znižanja plač

FARMERSKA
STAVKA V
MINNESOTI

Farmer je bil ustreljen. Napadalec je pobegnil. Nek drug farmer je bil obstreljen.

Canby, Minn., 5. oktobra. — Nek nepoznan napadalec je ustrelil farmerskega piketa Nordahl Petersona in je nato pobegnil.

Predno je bil Peterson ubit, je bil obstreljen drugi farmer Fred Haeker, toda je bil le lahko ronen in je še o pravem času zbežal.

Ko je Peterson stopil iz šotora, kjer so bili nastanjeni piketi, so okoli njega pričele leteti kroglice. Napadalec so se vozili v avtomobilu in so se po umoru naglo odpeljali.

Serif Martin F. Fitzner je razglasil po vseh okrajih v bližini, da naj oblasti pazijo na avtomobil, v katerem so se peljali ubijalec.

Piketiranje, ki se nadaljuje že drugi teden, je bilo mirno in farmerji se ne poslužujejo sile, temveč prigovarjajo voznikom, da obrnejo svoje avtomobile z živili.

ROMUNSKI
PRINC NA POTI
PROTI DOMU

Ne ve, zakaj ga je oče poklical. — Ni mu znano, ako bo še kdaj videl svojo mater.

London, Anglija, 5. oktobra. — Deset let stari romunski prestolonaslednik princ Mihael je odpotoval domov, ne da bi vedel, ako bo še kdaj videl svojo mater. Tudi mu ni znano, zakaj ga je njegov oče kralj Karol tako nenadoma poklical.

Princ Mihael se je v avtomobilu peljal s svojo materjo princeso Heleno in teto princeso Ireno do Doverja. Princesa Helena se boji, da kralj Karol ne bo več dovolil, da bi še kdaj videla svoje sina.

Kralj Karol ne bo nikdar več dovolil, da bi princ Mihael še kdaj šel v Anglijo, ker je na potu v London v Parizu prvokrat bral v časopisu o ljubavnem razmerju svojega očeta z Magdo Lupescu.

Paris, Francija, 5. oktobra. — Romunsko poslanstvo je bilo obveščeno, da bo prišel princ Mihael v Pariz, kjer bo ostal dva tedna, kakor je bilo že določeno, ko je odpotoval iz Bukarešte. V Parizu si bo ogledal razstavo avtomobilov.

ŠE SO STARI LJUDJE

Niš, Jugoslavija, 4. oktobra. — Ko sta Filipovič in njegova žena obhajala stoletnico svoje poroke, je bilo navzočih nad sto njihovih potomcev — sinov, hčera, vnukov, pravnukov in pra-pravnukov. Filipovič je star 117 let, njegova žena pa 115.

GOZDNI POŽARI
NA ZAPADU

Gore smrekovi gozdi. — Mesta v nevarnosti. — Ljudje beže pred požarom. — Gasilci ne morejo ustaviti ognja.

Portland Ore., 5. oktobra. — V državi Oregon in severozapadnem delu države Washington divjajo najhujši gozdni požari, kar jih pomnijo ljudje. Na tisoče akrov smrekovih gozdov je še vedno v plamenu. Poleg tega se pojavljajo požari na različnih krajih. Škoda znaša do sedaj že več milijonov dolarjev.

Prebivalci beže iz vasi in mest ter farm in okrajev Cochran, Edwards, Enright in Wyeth, kjer so bila stanovašišča že uničena.

Begunci so pripovedovali, da so stali v vodi in se ogrinjali z mokrimi rjuhami, da so se obvarovali pred ognjem. Mnogo farm je zajel požar in se ne ve, ali so se družine rešile, ali so končale v ognju.

Mesto Ambay, Wash. je naravnost obkoljeno po gorečih gozdih. Pogorelo je več tisoč akrov gozdov in več farmerskih poslopij.

Na pobočju Oregon Coast Range Divide gasilci niso mogli ustaviti požara, ki divja dalje in uničuje gozdove.

V mestu Cochran so pogorele vse hiše; ostala je samo železniška postaja. V mestu se čeni škoda na dva milijona dolarjev.

Devet prebivalcev vasi Edwards je stalo v vodi štiri ure, dokler ni šel ogenj mimo njih.

V Edwards je zgorelo 300 milijonov kubičnih čevljev lesa.

Iz Wendlinga je zbežalo vse prebivalstvo in 1200 mož se trudi pogasiti požar. V Wyeth Ore. je pogorelo poštno poslopje, ena trgovina in več hiš.

Po mnenju gozdarskega urada more požar, ki se od Columbia River širi proti meji Californije, pogasiti samo dež, toda vremenski urad napoveduje še za več dni suho vreme.

NASELITEV AMERIKE

JE ZE STARA

Washington, D. C., 4. oktobra. — Smithsonian Institute naznanja, da najdba kosa človeške čeljusti dokazuje, da se je človeštvo naselilo v Ameriki v pozni ledeni dobi.

Kos čeljusti, nekaj drugih kosti in orodja iz kremenca je bilo najdeno globoko v zemlji, ki je ostala na mestu, ko se je umaknil zadnji ostanek ledenika iz Združenih držav pred kakimi 15.000 ali 30.000 leti.

Te kosti, ki bodo mogoče odločilne v sporu glede časa, kdaj se je človek naselil v Ameriki, je našel dr. William D. Strong v Nebraska.

NAJDBA STAREGA
AKROPOLISA

Atene, Grška, 4. oktobra. — Grška ekspedicija je na otoku Ithaca, kjer je bil zgodovinski dom Ulyssesa, je odkopala zelo obsežen Akropolis v kraju po imenu Agios Athanasios.

NUNCIJA SO
ODPELJALI Z
LETALOM

Nadškof Ruiz y Flores je bil aretiran. — Z aeroplanom je bil prepeljan na ameriško mejo. — Vatikan razburjen.

Mexico City, Mehika, 5. oktobra. — Papežev legat in nadškof Leopold Ruiz y Flores je bil aretiran, nato z aeroplanom prepeljan na mejo Združenih držav in izgnan iz Mehike, ker hoče mehiška vlada končati "vatiškansko vmešavanje v notranje razmere Mehike".

Nadškof je bil aretiran včeraj, bil odpeljan na mestno letališče, od koder je bil z aeroplanom prepeljan v Matamoros, ki leži čez mejo nasproti Brownsville, Tex., kjer je prenočil.

Nadškof Ruiz y Flores je bil izgnan zaradi papeževe enciklike, ki je protestirala proti preganjanju katoliške cerkve v Mehiki in je dolžila mehiško vlado, da skuša zatreti katoliško cerkev v Mehiki.

Kongres je soglasno sklenil, da se naroči predsedniku Abelardo Rodriguez, da izžene iz dežele papeževega legata. Sto poslancev je prišlo k predsedniku, ki jim je obljubil, da bo nadškofa izgnal. Nato so prišli trije stražniki in pripeljali nadškofa ter ga spremili na letališče, kjer je sedel v aeroplan, katerega je vodil pilot Cloyd Clevenger. Aeroplan je takoj odletel proti Matamoros, kjer je pristal ob šestih popoldne.

Notranji minister je dal naslednjo izjavo:

— Vsled vatiškanskega vmešavanja v naše politično življenje in vsled zagovarjanja enciklike apostolskega legata ga je vlada pozvala da zapusti deželo. Ravno smo sprejeli obvestilo, da se je odpeljal z aeroplanom ob eni popoldne.

Generalni pravdnik Portes Gil je uradno naznanil, da je nadškof izgubil mehiško državljanstvo, ker je uradno zastopal tujo državo. Ker je Vatikan postal samostojna država, je vsled tega Vatikan tuja država.

Vatikan, 5. oktobra. — Papež Pij XI. je bil zelo potr, ko je slišal, da je bil nadškof Leopoldo Ruiz y Flores izgnan iz Mehike. Rekel je: — Cerkev je videla hujše kot to. Kristusova pravica bo slednjič zmagala nad človeško krivico.

Vatikan bo v svojem listu "Osservatore Romano" objavil zelo oster protest proti izgnanju papeževnega legata.

ŽRTEV SVOJEGA POKLICA

Washington, D. C., 5. oktobra. — Dr. R. E. Dyer, ki je kot izvedenec v nalezljivih boleznih uslužben v zdravstvenem uradu, je v proučevanju tifusa zbolel na tej bolezni. Dr. Dyer je resno bolan, toda upanje je, da bo bolezen premagal. Njegova raziskovanja so dognala, da je evropski tifus drugega značaja kot pa ameriški.

KONFERENCA MED MAJNERJI
IN OPERATORJI PREKINJENA

Majnerji iz Pennsylvanije so odločno odklonili znižanje plač, katero so ponudili operatorji. Konferenca med operatorji in majnerji je že v teku nad en mesec v Anthracite Institute v New Yorku. Sinoči je bila konferenca prekinjena in zadeva izročena razsodbi dveh članov; enega zastopnika vsake stranke. Ako ta dva člana ne moreta priti do sporazuma v treh mesecih, bo izvoljen tretji član izven obeh strank.

Operatorji so prosili za znižanje plač 20 do 27 odstotkov. Pri pogajanju je prizadetih okoli 140.000 majnerjev. Letna plača teh majnerjev znaša 150 milijonov dolarjev.

Operatorji so navedli za vzrok znižanja plač visoke davke, zvišanje tovarnine na železnica in tekmovalje med premogarskimi družbami.

Majnerski zastopniki so odgovorili, da je odvisno samo od operatorjev, da dosežejo znižanje tovarnine, da izboljšajo prodajo premoga ter malo boljše gospodarijo.

McAlester, Okla., 5. oktobra. — S tem, da so dale državne oblasti aretirati 175 piketov, so domnevale, da bodo zlomile štrajk premogarjev. Aretirani so bili pred Bolen premogovnikom in odvedeni pred državno kaznilnico.

Warden Sam Brown jih ni hotel sprejeti, češ, da mora vprašati prej governorja Murraya za dovoljenje. Šele ko je dal Murray dovoljenje, so jih pustili v kaznilnico. Aretirani so člani United Mine Workers, ki so pred par tedni stavkali, ker premogovni baroni niso hoteli priznati unije in se niso hoteli z njimi pogajati glede plač.

MLEKARJI SO ZMAGALI

Watertown, N. Y., 5. oktobra. — Savka farmerjev, ki so hoteli preprečiti znižanje cene mleka v mestih, je bila uspešna.

Nekaj ur zatem, ko so farmerji zagrozili, da bodo vstavili vsak truck, ki bo vozil mleko in ga bodo zlili v obcestne jarko, je bil dosežen sporazum.

PETDNEVNI DELOVNIK

Cincinnati, Ohio, 5. oktobra. — Procter & Gamble Company, ki ima svoje tovarne v Združenih državah in Kanadi za ivory milo, je naznanila, da je vpeljala v vseh tovarnah petdnevni delovnik. Ta odredba stopi v veljavo 10. oktobra.

Po novem načrtu bodo delavci zaslužili 10 odstotkov manj. Ta načrt bo kompanija skušala vpeljati tudi med uradničtvom družbe.

Ravnatelj družbe William Cooper Procter je rekel, da je ta načrt v soglasju s splošnim gibanjem glede skrajšanja delovnega časa.

ISKALCI ZAKLADA
SO SE PONESREČILI

Guayaquil, Ekvador, 5. oktobra. — Ekspedicija, ki je iskala zaklad, katerega so pred več stoletji skrili morskari, je najbrže našla smrt v zadnjem orkanu. Iskalci zaklada so odpotovali 2. septembra. Vodil jih je major Paredes.

RUSIJA NE
PODPIRA
UPORNIKOV

Japonska vlada je mnenja, da ne bo ustanovljena nova država. — Sovjeti najbrže niso zapleteni v vstajo.

Čančun, Mandžurija, 5. oktobra. — Mančukuo vlada je prepričana, da ruska sovjetska vlada ne podpira generala Hsu Ping-wena, ki se je pretekli teden nenadoma polastil severozapadne Mandžurije.

Istotako je vlada mnenja, da navzlic temu, da se je general Hsu tako naglo polastil vseh mest razun Tsitsiharja, ne bo na severu Mandžurije ustanovljena nova država.

Vojski generala Hsu, katerih je 2000, so bili nameščeni kot železniški stražniki med Hailar in Mančuli in jih je plačevala kitajska vzhodna železnica.

Letos je bila železnica v velikih denarnih stiskah zaradi velikih povodnij in vsled delovanja kitajskih roparjev čuvaji železnice niso dobivali plače. Vsled tega so se uprli in k temu so jih najbrže napeljali odposlanci prejšnjega mandžurskega vladarja generala Čang Hsiao-lianga.

Pri vstaji nimajo sovjeti nikakega opravila.

Uporniki so se polastili predora Hingan pod goro istega imena. Ako bod predor razstrelili z dinamitom, bo železniški promet na vzhodni kitajski železnici za več mesecev prekinjen.

Po mnenju bivšega japonskega generalnega konzula Čučii Ohaši nova država zapadno od pogorja Hingan ne more obstati. Tamošnji prebivalci, ki so Mongoli, redijo živino ter ne pridelujejo nobenega žita, vsled česar Kitajci tam ne bi mogli živeti. Sedanja vstaja je samo upor neplačanih železniških čuvajev ter je samo krajevnega pomena.

Ko bodo v nekaj tednih pospravljene poljski pridelki v Kao-ling, uporniki ne bodo imeli skrišališča in upor bo sam od sebe ponehal. Toda ropotanje v Mandžuriji je zelo težko ustaviti, kajti nad milijon prebivalcev ima orožja.

Ohaši je tudi rekel nekemu časniškemu poročevalcu, da je provinca bistven del Mančukuo in da mora tudi v doglednem času pripasti tej državi.

ADVERTISE
in "GLAS NARODA"

"Glas Naroda"

Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)

Frank Sakser, President J. Benedik, Treas.

Place of business of the corporation and addresses of above officers:
216 W. 18th Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"
(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays

Za celo leto velja za Ameriko in
Kanado \$6.00
Za pol leta \$3.00
Za četrt leta \$1.50
Za New York za celo leto \$7.00
Za pol leta \$3.50
Za inozemstvo za celo leto \$7.00
Za pol leta \$3.50

Subscription Yearly \$6.00
Advertisement on Agreement

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenredno in praznikov.
Dopis brez podpis in osebnosti se ne prištevajo. Denar naj se blagovito
posilja po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se
nam tudi prejšnje bivališče naznani, da hitreje najdemo naslovnika.

"GLAS NARODA", 216 W. 18th Street, New York, N. Y.
Telephone: CHelsea 3-3878

VOLILNE KAMPANJE NEKOČ IN SEDAJ

V zadnjih desetletjih se je marsikaj spremenilo, pa
tudi volilne kampanje so postale drugačne.

Čudoviti napredek tehnike in vedno popolnejša pro-
pagandna sredstva so predsedniške kampanje popolnoma
izpremenile.

Kar se je zdelo svoječasno predsedniškim kandidatom
neobhodno potrebno za navduševanje naroda in za pri-
vabljanje volilcev v ta ali oni politični tabor, je danes
skoro popolnoma opuščeno.

Sredstva, katerih so se nekoč posluževali — bakljade,
ognjemeti, itd. — so postala nepotrebna oziroma igrajo
le podrejeno vlogo.

Voditelji se ne poslužujejo več sejmarških metod, s
katerimi so svoječasno vabili množice na svoja zborova-
nja.

Priznati moramo, da je bil včasih tudi politični vpliv
časopisja močnejši nego je sedaj.

Časopisje je bila takorekoč edina zveza med stranka-
mi in kandidati na eni strani ter veliko publiko na drugi.

Toda v onih časih je moral volilec, ki si je hotel ustva-
riti svojo sodbo o kandidatu ter ga je hotel slišati ali
celo videti, obiskati zborovanje, ki ga je sklical kandidat.

Dandanes tega ni več potreba. Danes sede k radio-
aparatu in poslušajo njegov govor, ali pa gre v kinematog-
raf, kjer ga zamore slišati in videti na platnu. Poleg-
tega ima pa tudi na razpolago časopise, v katerih čita ko-
mentarje ter si na njihovi podlagi ustvarja svojo lastno
sodbo o možu, za katerega namerava glasovati.

Ni čuda, če so predsedniške kampanje dosti mirnejše
in manj razburljive.

Prej so kandidati potovali iz kraja v kraj in ljudje
so jih hodili poslušati iz oddaljenih delov dežele.

Roosevelt je sicer vprizoril precej dolgo kampanjsko
potovanje, toda po njegovem lastnem zatrdilu ni storil
tega, da lovi volilce, pač pa da se seznani z njimi ter z nji-
hovimi željami.

Predsednik Hoover je bil v Iowi ter bo obiskal le še
državi Ohio in Indiano, nakar se bo vrnil v Washington.

Prejšnje kampanje so se odlikovale po svojem sijaju,
dočim gre dandanes kandidatu predvsem za to, da potem
modernih sredstev, predvsem radia, temeljito prepriča
volilce o svojih resnih namenih.

DEMOKRATJE O REPUBLIKANCIH

Delavni narod Združenih držav
zasleduje z velikim zanimanjem
načrte, izjave in govore obeh
glavnih kandidatov za predse-
dnstvo Združenih držav. Da bo
eden izmed njih izvoljen 8. no-
vembra, o tem smo si vsi edini.

Izjave enega — Roosevelta — za-
sleduje iz razloga, da dozna nje-
gove nazore o življenjskih pro-
blemih širokih milijonov ameri-
škega naroda in kako jih hoče re-
šiti. Izjave drugega — Hooverja —
pa zato, da vidi, kakke izgo-
vo-re on more nuditi za popolni ne-
uspeh po tolikih obetanih pred-
stirih leti.

Pred štiri leti je Hoover pro-
rokoval nič manj kot da pravi-
kmalu v tej deželi bo konec vsa-
kega siromaštva, in videl je vna-
prej ne le polne lonce v vsaki
družini, marveč še po dva avto-
mobila za vsako družino.

Kaj pa se je zgodilo? Še ni bi-
lo preteklo leto dni po njegovi iz-
volitvi, pa dva milijona in pol
ameriških delavcev je bilo brez
posla in 287 bank je bilo propa-
dlo.

Samo tri tedne po izvolitvi —
v novembru 1928 — je konvencija
Ameriške Delavske Federacije o-
pozorila Mr. Hooverja, da se ne-
zaposlenost alarmantno širi. Ho-
over se ni ozrl na ta opomin.

Meseca julija 1929 so voditelji
Ameriške Delavske Federacije
pozvali Hooverja, naj skliče kon-
ferenco industrijalnih, delavskih
in bančnih zastopnikov. Zaman.

Dne 24. oktobra 1929 smo čita-
li črne naslove v časopisih, da so
Amerikanci izgubili na vrednosti
delne strahovito vsoto kakih pet
milijard dolarjev.

Vzlic temu je Mr. Hoover dan
kasneje izjavil, da se fundamen-
talni posel dežele, namreč proiz-
vodnja in distribucija, nahaja na
čvrstih in zdravih temeljih.

Mesec kasneje, 21. novembra
1929, je Mr. Hoover dal novinarom
sledenjo izjavo:

— Ni nikakega razloga, zakaj
bi se posli ne nadaljevali kot po-
navadi.

Dne 3. decembra 1929 je zna-
goslavno izjavil: — Mi smo vzpo-
stavili zaupanje. Medse ostanejo
stalne in nezaposlenost je odstra-
njena.

Med tem je vzlic Hooverjevimi
izjavam propadlo je 334 bank s
336 milijoni delavskih prištednj.

Dne 1. maja 1930 je Hoover iz-
javil: — Sedaj smo prešli naj-
hujše.

Dne 2. oktobra 1930 predse-
dnik izjavlja novinarom: — Depre-
sija je le trenutni zastoj prospe-
ritete velebiznesa. Dohodki veli-
kega dela našega naroda niso bi-
li zmanjšani.

In ob tej izjavi se ni oziral
na to, da je med tem vojska neza-
poslovanosti narasla na štiri in pol
milijone.

Voditelji Ameriške Delavske
Federacije ponovno apelirajo na
predsednika in njegov kabinet,
naj se nekaj stori za zmanjšanje
nezaposlenosti in v odponoč
gladnemu prebivalstvu.

Dne 2. decembra 1930 Hoover
zopet pomirja, češ "gotove činje-
nice nam dajejo nado. Prešli smo
najhujši vihar.

V tem tretjem letu pa propade
866 bank in z njimi 748 milijonov
dolarjev.

Ameriška Delavska Federacija
predlaga javna dela za pet mili-

jard dolarjev. Podpira Wagner-
jev predlog. Predsednik pa se
protivi temu predlogu za direk-
tno pomoč gladnemu prebival-
stvu.

Ameriška Delavska Federacija
podpira La Follette-Castiganov
predlog za direktno pomoč potom
delitve hrane med potrebne in
gladne ljudi in za javna dela v
odponoč nezaposlenosti.

Predsednik se protivi vsaki
taki odponoči in njegov trgovin-
ski tajnik Lamont izjavlja dne 2.
aprila 1932, da je vrhunec de-
presije prešel v januarju in da se
stvari obračajo na boljše.

Vzlic vsem tem rožnatim izja-
vam je bilo v decembru po urad-
nih izjavah 8.300.000 ljudi brez
posla, sedem milijonov drugih pa
je delalo le po dva, tri dni na te-
den. Izguba na mezdah je tega
leta značala dvanajst milijard do-
larjev. Zbankrotiralo je 65.000
tvrdk.

Beda je velikanska, zdravni-
ške oblasti izjavljajo, da je šest
milijonov šolskih otrok podhra-
njenih. Vzlic temu Hooverje-
v tajnik za notranje zadeve ima ža-
lostno korajžo izjaviti v nekem
govoru v Philadelphiji, da po nje-
govem mnenju bo ta depresija
dobro storila naši mladini.

Pred štiri leti toliko obeta-
nja! Hoover in republikanska
stranka nositelji prosperitete! —
Kak polom po štirih letih!

Meseca avgusta 1932 je bilo 11
milijonov brezposelnih ljudi. Oni
tvorijo s svojimi družinami tre-
tino ameriškega prebivalstva.

Republikanska stranka in Mr.
Hoover stojijo danes pred tribu-
nalom ameriškega naroda, ki za-
hteva obračun. Mesto pa, da se
opravičujejo, zasmehujejo se glad-
nemu narodu, ki zahteva obra-
čun. Mesto pa, da se opravičuje-
jejo, zasmehujejo se gladnemu na-
rodu z nadaljnjimi obetani. Ame-
riški narod, naj bo še tako lah-
koveren, topot ne pojde več za
limanice.

Sedaj vladajoča stranka zaslu-
žuje nezaupnico. Odgovor ameri-
škega naroda mora biti jasen in
nedvoumen. In edini način, kako
naj se to zgodi, je, da ameriški
narod glasuje za človeka, ki ne-
rad obeta, ali svoje obljube drži,
in ta človek je Franklin D. Ro-
osevelt!

Vsi zastopniki delavstva pozna-
jo njegov resnični interes za bla-
gostanje delavcev in širokih mas
še izza časa, ko je bil podtajnik
mornarice v svetovni vojni, in iz
njegovega delovanja kot gover-
nerja države New York. Ta drža-
va v teh težkih časih prednjači
izmed vseh — hvala Rooseveltovi
inicijativi — na polju odpono-
nih akcij proti nezaposlenju.

Znano je njegovo stališče na-
pram sodnim prepovedim v de-
lavskih sporih. Zagovarjal je po-
višanje starostnih pokojnin, ka-
kor tudi zmanjšanje delavskega
časa na javnih in poljavnih grad-
njah. Ojačil je zakon za delavske
odškodnine, izboljšal nadziranje
tovarn in prepovedal prodajo bla-
ga, izdelanega v jetnišnicah.

Predolgo so bili zanemarjeni
interesi širokih mas. Čas je, da se
vodstvo dežele postavi v roke člo-
veka, ki je napreden, pogumen in
ima sree za navadnega človeka.
Prihodnji predsednik Združenih
držav naj bo in tudi bo Franklin
D. Roosevelt.

Poziv!

Izdajanje lista je v zvezi

z velikimi stroški. Mno

go jih je, ki so radi sla-

bih razmer tako priza-

deti, da so nas naprosili,

da jih počakamo, zato

naj pa oni, katerim je

mogoče, poravnajo na-

ročnino točno.

Uprava "G. N."

MATERE SO PRVE

V Parizu živi odredba, da no-
sijo slepci bele palice, kar naj bo
znakom vsem avtomobilistom in
potnikom, da se umaknejo. Prav-
tako imajo slepci tako zvane kar-
te prednosti, na podlagi katerih
uživajo v vseh uradih, pri ulič-
nem in železniškem prometu pred-
nost pred vsemi potniki. Po no-
vem živajo iste pravice tudi one
žene, ki imajo otroke. Vsaka ma-
ti dobi karto prednosti in mora
policija v vsakem slučaju najprej
takoli materi stati na strani. Tudi
v avtobusu in na cestni železnici
ima ona pred vsemi pravico do
sedeža; pravtako v uradih pride
prva na vrsto. Vse to pa radi te-
ga, ker taka mati ne sme biti dol-
go odsotna radi majhnih otrok,
ki čakajo doma. Take odredbe bi
se morale uveljaviti za matere
vseh držav.

Najstarejši mož v Jugo-
oslaviji.

Blizu Pirota je v Likoviti doli-
ni vasica Črniglavci in v nji pre-
biva 111-letni Vasilij Branković.
Spominja se še turškega sultana.
O železnici pa pravi, da se ni še
nikoli vozil z njo in da tudi niko-
li ne bo vstopil v vlak. Pravi, da
je železnica samo za veliko gospo-
do. Mož je živ vse življenje zelo
skromno, o glasbi, kinu, gleda-
lišču in drugih takih rečeh nima
niti pojma. V največje veselje mu
je bilo pasti ovce po planinah.
Pravi, da tako dolgo ni vredno
živeti.

Nesreča ne počiva!

Tudi smrt ne. Podvrženi ste eni ali drugi vrsti dan.
KAJ STE PA STORILI ZA SVOJO OBBAMRO IN ZA
OBBAMRO SVOJIH OTROK?

Ali ste že svedovali za slučaj bolezni, nezgode ali smrti?
Ako ne, tedaj pristopite takoj k bližnjemu društvu Jugoslo-
vanke Katoliške Jednote. Njena jednota plačuje največ bol-
nišni, podpore med vsemi jugoslovanskimi podpornimi orga-
nizacijami v Ameriki. Imovina snaga vsa \$1.100.000.00,
članstva nad 20.000. Nova društva se lahko ustanovijo v
Združenih državah s 8 člani. Pristopnina prosta. Berilo
najboljši slovenski tednik "Novo Dobo", glasilo JSKJ. Pišite
po poštanski na glavnega tajnika, Anton Zbaničnik, Ely, Minn.

ŽENSKI VOJAKI

Na severu Evrope, v majhni
finski republikli živi polk ženske
vojske, kjer so same ženske pro-
stovoljke; te so bile odbrane iz-
med prostovoljk, ki so se obve-
zale, da bodo vršile vojaško služ-
bo polna tri leta brez pravice na
kak plačo. Ne nosijo puške niti
bajoneta, vendar so postale neoh-
odno potrebne za finsko vojsko.
V prvi vrsti skrb, da bo hrana
finskih vojakov dobra in zdrava.
S svojo premično kuhinjo romajo
po vsej državi od kasarne do ka-
sarne in zunaj nje v času vaj.
Kuhajo jim one jedi, na katere so
vojaki navajeni z doma; zato za-
vlada pravo navdušenje, kadar
pride tak ženski polk med nje.
Vrh tega so te ženske razdeljene
po ambulancah, nudijo vojakom
hitro pomoč. Krpaajo jim srajce
in prišivajo gumbe na uniforme,
pleto nogavice in sploh skrb za
nje kot krvne brate.

Te finske amazonke so postale
jako priljubljene in popularne in
uživajo povsod veliko spoštova-
nje; imajo pravico na prve pro-
store v gledališču; v tramvaju ali
avtobusu sleherni vstane pred nji-
mi in jim odstopi prostor.

Danes je teh ženskih vojakov
v finski vojski okrog 3000 in so s
svojim samaritskim delom ja-
ko zaslužne za domovino.

RIBA V NOČEH

Da bi razrešil že mnogokrat na-
četo vprašanje, če ribe ponoči spe-
kako druga živa bitja, se je spravi-
l voditelj londonskega živalskega
vrta nad akvarij in začel s po-
izkusi. V ta namen je sredi noči
nenadno užgal luč ob posodah, da
bi videl, če bodo v hipu osvetli-
tve ribe mirovale ali se pregibale.
Tu je odkril, da nekatere ribe
poživajo, druge pa živajo po vo-
li kakor podnevi.

Pri naslednjih eksperimentih je
dognal, da so tudi med ribami
dnevne in nočne živali; živali, ki
čez dan ždijo, a šele proti večeru
oživijo in take, ki ponoči spe. Pa
še je odkril, da si ribe nikakor ne
počijejo kjerkoli prostora za po-
čitek, marveč smukajo tako dol-
go po ribniku, dokler si ne najde-
jo primernege mesta, ki jim je
kot nekak podzlaynik, sicer trd-
toda po njihovem okusu izbran.
Tudi je videl, da imajo tudi ribe
kakor ostale živali svoj izvestni
življenjski red; zakaj tudi v ta-
kih urah, ko je bil akvarij za ob-
iskovalce odprt in potentakem
razsvetljen, so se odpravile ribe
kakor navadno v "posteljico" —
in sicer na isto mesto kot zme-
rom; položile so glavice na "pod-
zlaynik" in zaspale, ne da bi jih
luč ali obiskovalci motili.

Peter Zgaga

PRIZNANJE

Rojak mi piše:

Dragi Peter!

Nesrečen slučaj je nanesel,
da sem padel v družino, kjer
so pili Tvojokakor pektar slad-
ko kapljico usnavajočega pro-
dukta. Ne najdem besed, se
manj odlikovanj, kako bi ove-
kovečil mojstersko producirano
in dražeeo kapljico, katera po
vsej pravici dela čast samo
ldrijanovemu sistemu, ki ga
niti starokrajka vinska solza
ne prekaša. Vsem vinskoo nav-
dahnjenim Bizeljeanom in do-
lenjskim čevčkarjem bi blago-
hotno svetoval, naj pridejo v
visoke šole — suhe dežele ro-
jaka Petra, kjer so neprekos-
ljive tehnične naprave, a še
boljši recepti za ustvarjanje te
božanstvene kapljice. Globoko
navdušen nad sijajno uspeš-
ni eksperimenti rojaka Petra,
sem stavil predsedniškemu
kandidatu Rooseveltu predlog,
da ga takoj po svoji izvolitvi
imenuje ministrom za povzdigo
mokrote

Peter, samo pod Tvojim u-
srečnim vodstvom tega člove-
čanskega važnega ministrstva bo
zasijalo mokro solnce v tej su-
hi deželi. Da si, Peter, ekspert,
pa je dokaz metamorfoza iz
"seedless" v kapljico, ki ima v
sebi več kot zrnje in seme. Vse
isto, ki vzkli in raste ter zra-
ste celo do glave in navdušuje
telesno in duševno, je Tvoja
velika zasluga.

Peter, Ti si skala, in na to
skalo bom sedel vinski baram,
in suhaška vrata ga ne bodo
premagala!

To je moje gesto, s katerim
se podajam v politično kampa-
njo za povzdigo našega zaslu-
žnega Petra, ki si je iztekel že
toliko neupljivih zaslug in la-
vorik na polju dobre volje.

Peter, že v začetku sem re-
kel, "nesrečen slučaj". Bil je
nesrečen, ker komaj sem obču-
tili blagodejne občutke, že sem
— žal prerano — konstatiral
prazno mero. To je kakor ona
bridka resnica, ki jo izgovori
zaljubljen fant dekletu: "Ko-
maj v srečo porojeno je orosilo
težko solzo razočaranja".

Vznak globeokega spoštova-
nja Te prosim, dragi Peter, da
objaviš na častnem mestu gor-
nje besedilo.

Predsednik kluba

vesele bratovščine Sursum
corda, I. r.

— Salament, — sem vzkliknil,

ko sem prečital ta slavošpev —
to pa je priznanje za tisto tvojo
kislino. Zgaga, ki si jo v sili spre-
jel že sredi meseca julija, torej
v tistem hudem času, ko napra-
vi v vseh sodih — klonk-klonk!

Od julija do oktobra je pa pre-
več dolga doba, da bi jo človek
ob sami vodi preživel. Si je pač
treba pomagati, kajti slovensko
sree ne prestane brez prave mo-
krote.

Pijače iz bezgovih jagod in
raznih črešenj ne obrajam, zato
sem pa hodil vsak dan gledat na
trg, kdaj bo dospelo prvo iz Cali-
fornije. In ko je dospelo, sem bil
jaz prvi newyorški odjemalec.

Po štirih dneh sem ga pokusil
in konstatiral, da bo za silo. Ta-
ko je bila izpolnjena tri mesece
dolga vzel med letošnjim in lan-
skim.

Za silo je bilo in za silo bo šlo.

Rojak, ki mi je pisal, gotovo
ni še nikdar ničesar dobrega pil.
Tako o svetem Martinu naj pri-
de newyorčana pokusit, ali pa o-
koli Božiča musulmija, ki bo
tako močan, da mu bo služil
"seedless" za "wash".

Božični Izlet
v Jugoslavijo

priredimo na našim rojakom poznanem parniku

"PARIS"
9. DECEMBRA

Vozni list do Havre na parniku "Paris" \$77.—

Železnica od Havre do Ljubljane — — — \$ 14.73

Vozni list iz New Yorka do Ljubljane in
nazaj do New Yorka s parnikom

"Paris" samo — — — — — \$166.—

(Davč posebej.)

Pišite takoj za brezplačna pojasnila, da Vam pravočasno pre-
skrbimo povratno dovoljenje, potne liste in potrebne vize.

METROPOLITAN TRAVEL BUREAU
FRANK SAKSER

216 West 18th Street New York, N. Y.

DENARNA NAKAZILA IZVRŠUJEMO ZANE-
SLJIVO IN TOČNO KAKOR VAM POKAŽE NA-
STOPNI SEZNAM

V JUGOSLAVIJO		V ITALIJO	
Din 200	\$ 4.—	Lir 100	\$ 2.75
Din 300	\$ 6.25	Lir 200	\$ 5.40
Din 400	\$ 7.50	Lir 300	\$ 8.10
Din 500	\$ 9.—	Lir 400	\$ 10.80
Din 1000	\$ 17.50	Lir 600	\$ 16.20
Din 5000	\$ 85.—	Lir 1000	\$ 27.75

Za izplačilo vaših znakov kot zgoraj navedenih, bomo v 14 dneh
lahko dovoljmo za boljšo plačilo.

IZPLAČILA V AMERIŠKIH DOLARJIH

Za izplačilo \$ 5.00 morate poslati	\$ 5.70
" " " 10.00 "	" 11.40
" " " 15.00 "	" 17.10
" " " 20.00 "	" 22.80
" " " 25.00 "	" 28.50
" " " 30.00 "	" 34.20
" " " 35.00 "	" 39.90
" " " 40.00 "	" 45.60

Prejemnik dobi v istem kraju izplačilo v dolarjih.

Nujna nakazila izvršujemo po CABLE LETTER za pripojitino 50.

METROPOLITAN TRAVEL BUREAU

(FRANK SAKSER)

216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

Mali Oglasi
imajo velik uspeh

Prepričajte se!

ANDREW KOBAL,
New York, N. Y.

Upam torej, da bodo čitatelji moje članke kot take tudi sprejeli, namreč nepristransko opazovanje strank, kako so se razvijale skozi dolge dobe. Ideje tudi niso vse moje. Veliko je posnetih iz raznih spisov in raznih političnih pisateljev v Ameriki, katere bom omenjal.

Neki drugi pisatelj, ki zasleduje predvsem ameriški razvoj strank, je pojasnjeval na podoben način: Stranki izvirata iz dobe revolucije, ko so bili Hamiltonovi in Jeffersonovi pristaši. Prvi so verovali v vladno najboljših in izbranih, drugi pa v vladno povprečnega človeka in mase.

Stranke v Evropi se ne cepijo tako kot v Ameriki — v dva dela: konzervativce in progresivce, re-

stranke astajajo, neenakopravna porazdelitev lastnine. Tisti, ki ima-
jo premoženje, in tisti, ki ga nima-
jo, so še vedno predstavljali dru-
gačne interese v človeški družbi.
Razni trgovski, kmečki in industri-
jski interesi se v civilizirani dru-
žbi porajajo že po potrebi in se
razdele po razredih. Reguliranj
teh križajočih se interesov pa
predstavlja glavno nalogo moder-
ne zakonodaje. V tem je glavni
tuh strankarstva....

Slovensko Delavsko P
(Slovenian Workingmen's
NEW YORK

Drugi važen faktor v formiranju strank je takozvani 'spoils system' v ameriškem vladnem stroju. — Stranka, ki zmaga, deli službe kot nagrade, toda odpravlja se je začel šele od leta 1885 dalje, ko je bila ustanovljena takozvana Civil Service Commission. Še skoro polovico vseh zveznih služb dobijo u-

Stranko s tako organizacijo vidimo v Ameriki kot nekoliko držav v državi. Stranka ima svojo ustavo, svoje uredništvo, zakonike, blagajno, podnike in kazni za izdajstvo. Ničesar ne more pričakovati, da se dvigne v politiki, ako ne s pomočjo politične stranke. Ko državljani zanika politično stranko, ostali nevadno gledajo na njezarkot na čudaka in sitneža. Osebo, ki zapusti stranko in se priključi drugi, člani prejšnje stranke le mrzijo. V političnem slovarju je vse polno psovov za odnadle članestrank ali dezertacije.

Carinska vojna, ki bi sledila takemu nesrečnemu koncu, bi zasnela še večjo zmedo v že itak dovolj zastrupljeno mednarodno ozračje. Zato si obe valitvi prizadevata najti kompromis. Posameznih pojavov zadnjejša časa, kakor ponovno zatiranje je francosko-ameriškega vojnega bratstva o prilik odkritja spomenika zmage na Marci, že tudi res kažejo na zblizvajočo se vojno.

Francoz Boulant, ki je bil prvi organizator tega kopališča, je uveljavljal kot eden najbogatejših moških Francije. Potem je kopališče prešel iz roke v roko med različnimi družbami. Na koncu je začelo propadati in kakor poročajo francoski listi, stoji neposredno pred dražbo. Skušajo ga sicer prodati za razmeroma nizko ceno, — a kdo bi dal toliko za podjetje, ki je sicer svetovno znano, a nima nobenih gostov!

**Mi zastopamo vse paro-
brodne družbe.**

Društvene seje se vrše vsako drugo soboto v mesecu v društveni dvorani 261 St. Nicholas Ave., Brooklyn, N. Y. — Ročni ali ročnajožnje v New Yorku in okolici zavaruje se za slučaj nesreče ali nesreče. Is okolice od 25 do 50 milj se sprejme člana, če je v okrožju 5 milj že 5 članov. Za natančnejša pojasnila se obrnite na katerega zgoraj omenjenih odbornikov.

POUČNE KNJIGE
RAZNE POVESTI IN
ROMANI
PESMI IN POEZIJE

KNJIGARNA "GLAS NARODA"

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY

246 West 18th Street, New York

ZEMLJEVIDI

MOLITVENIKI

: : : IGRE : : :

MOLITVENIKI

SVETA URA
v platno vez. 30
v fino usnje vez. 1.50
v najfinije usnje vez. 1.80
v najfinije usnje trda vez. 1.80KRSTI ZA DUŠO
v platno vez. 30
v fino usnje vez. 1.50
v najfinije usnje vez. 1.80RAJSKI GLASOVI
v platno vez. 30
v fino usnje vez. 1.20
v najfinije usnje vez. 1.50
v najfinije usnje trda vez. 1.60KVISKU SRCA
v imitirano usnje vez. 30
v usnje vez. 80
v fino usnje vez. 1.20
v najfinije usnje vez. 1.50
v najfinije usnje trda vez. 1.50
v cel. celluloid vez. 1.20NEBENA NAŠ DOM
v ponarejeno 1
v najfinije usnje vez. 1.50
v najfinije usnje trda vez. 1.80MAHJA VARNJA
fino vez. 1.20
v fino usnje 1.50
v najfinije usnje trda vez. 1.60

Hrvatski molitveniki:

Hrvatski molitvenik, fina vez. 1
Hrvatski molitvenik, fina vez. 1.50
Hrvatski molitvenik, fina vez. 1.60
Zvonice nebeski, v platno 80
fina vez. 1
Vienne, najfinije vez. 1.60

Angleški molitveniki:

(za mladino)

Child's Prayerbook
v buravce platno vezano 30
v belo kož. vezano 1.10Come Unto Me
fino vezano 30
fino vezano 35Key of Heaven
fino vezano 35
v usnje vezano 70
v najfinije usnje vezano 1.20(ZA ODRASLE)
Key of Heaven
v celoti vezano 1.20
v celoti najfinije vez. 1.50
v fino usnje vezano 1.50Catholic Pocket Manual
v fino usnje vezano 1.30Ave Maria
v fino usnje vezano 1.40

POUČNE KNJIGE

Angleško slovensko besedilo 2
Angleško-slov. in slov. ang. slovar 30
Ameriška in Amerikanci (Trunk) 5Angleška služba ali nauk kako se
naš stroje k sv. maši 10Boj našim boleznilom 75
Cerkniško jezero 1.20
Domači živnozdravniki broširano 1.25Domači zdravnik po Knajpi:
broširano 1.25Domači vrh 1.20
Govodnja 1.50
Gospodinjstvo 1.20Hrvatski računar 75
Jugoslavija (Molli) 1. zvezek 1.50
2. zvezek, 1-2 snopč. 1.80Kletarstvo (Shalky) 1
Kletarstvo (Shalky) 30Kletarstvo (Shalky) 30
Kletarstvo (Shalky) 30Kletarstvo (Shalky) 30
Kletarstvo (Shalky) 30Kletarstvo (Shalky) 30
Kletarstvo (Shalky) 30Kletarstvo (Shalky) 30
Kletarstvo (Shalky) 30Kletarstvo (Shalky) 30
Kletarstvo (Shalky) 30Kletarstvo (Shalky) 30
Kletarstvo (Shalky) 30Kletarstvo (Shalky) 30
Kletarstvo (Shalky) 30Kletarstvo (Shalky) 30
Kletarstvo (Shalky) 30Kletarstvo (Shalky) 30
Kletarstvo (Shalky) 30Kletarstvo (Shalky) 30
Kletarstvo (Shalky) 30Kletarstvo (Shalky) 30
Kletarstvo (Shalky) 30

Radio, osnovni pojmi iz Radio

tehnike, vezano 2
broširano 1.75Računar v kronski in dinarski
veljavi 75Račni slov. italijanski in itali-
janski-slovenski slovar 90Račni spisovnih vsakevrstnih
pisem 50

Solčnje 50

Slike iz živalstva, trdo vezano 90

Slovenska narodna mladina
(obsega 452 strani) 1.50

Spretna kuharica, trdo vezano 1.45

Svetlo pismo stare in nove zaveze,
lepo trdo vezano 3

Sadno vino 40

Sadje v gospodinjstvu 75

Spolna nevarnost 35

Učenik angleškega jezika
trdo vez. 1.50

Uvod v filozofijo (Veber) 1.50

Veliki slovenski spisovnik: zbir-
ka pisem, listov in vlog za za-
sebnike in trgovce 1.25

Veliki vsevedci 80

Vesela knjižica 50

Zbirka domačih zdravil 60

Zdravila zelišč 40

Zel in plevel, slovar naravnega
zdravstva 1.50Zgodovina Umetnosti pri Slove-
nih, Hrvatih in Srbih 1.90

Zdravje mladine 1.25

Zdravje in bolezen v domači hiši,
2 zvezka 1.20Zgodovina Slove, Hrvatin in Slo-
venov (Melik) 80

Prorokovalne karte 1

POVESTI in ROMANI

Amerika, potpis dobro, doma
najbolje 65

Akvator (Kernik) broš. 80

Andrej Hofer 50

Beneška rečevalnica 35

Belgrajski bliser 35

Beli mešeni 40

Beli noči, mali junak 60

Balkansko-Turška vojna 80

Balkanska vojna, s slikami 35

Boj in zmaga, povest 20

Blagajna Velikega vojvode 60

Belfegor 60

Boy, (roman) 65

Burska vojna 40

Bentin dnevniki 60

Jurčičevi spisi:

Popolna izdaja vseh 10 zvezkov,
lepo vezanih 106. zvezek: Dr. Zober — Tugomer
broširano 75Juan Mserija (Povesti iz španskega
življenja) 50Kako se sem jaz likal
(Aleševci) I. zvezek 60Kako sem se jaz likal
(Aleševci) II. zvezek 60Kako sem se jaz likal
(Aleševci) III. zvezek 60Korčulski brata, povest iz misijonov
v Koreji 30

Krvava sveta 30

Kmečki punt (Senon) 50

Kuhinja pri kraljici gospi nožici 50

Kaj se je Markar sanjalo 25

Kazuki 60

Križev pot patra Križevnika 70

Kaj se je izmisli iz Oks 45

Lestviki zbrani spisi 90

1. zv. Pesmi: Ode in elegije; Se-
netje; Romane, balade in
legende; Tolmač (Levatič) 705. zv. Slika Levstika in njegove
kritike in polemike 70

Trdo vezano 1

Ljubljanske slike, listi lastnik,
Trgovci, Kupčijski strahnik,
Uradnik, Ježični doktor, Gostil-
ničar, Klepetulje, Natakarec,
Imhovnik, itd. 60

Lov na ženo (roman) 80

Lucifer 1

Marjetica 50

Materina kričev 50

Moje življenje 75

Mali Lord 80

Milionar brez denarja 75

Maren, kršćanski detek iz Lip-
nona 25Mladini zamikarstvo lastni živo-
topis 75

Mlinske Janez 50

Musolino 40

Mrtvi Gostec 35

Mali Klatci 70

Mojša 50

Molenkosti (Ivan Albrecht) 25

Mladini srem, Zbirka povesti za
slovensko mladino 25

Misterija, roman 1

Moje 1.50

Na različen potih 40

Netarjev nos, humoreska 35

Narod, ki izmira 40

Naša vira, II. del, 9 povesti 90

Slovenski šaljivec 40

Slovenski Robinson, trd. vez. 75

Strie Tomova koč. 50

Škoti invalidi 35

Škoti žirno Indijo 50

Sanjska knjiga, mala 60

Sanjska knjiga, velika 80

Sanjska knjiga, (Arnska) 1.50

Spomini jugoslovanskega dobro-
volja, 1914-1918 1.25

Svetovni, trd. vez. 60

Stranice vojne 40

Stri smrti, 4. zv. 35

Stari pred hišo 50

Stanley v Africi 60

Spomina znamenja potovanja 1.50

Stritarjeva Antropologija, broš. 50

Sisto Sesto, povest iz Abrucev 30

Sin medvedjega lovca, Potopisni
roman 30

Študent naj bo, V. zv. 35

Svele Netburga 35

Spisje, male povesti 25

Svetovni, 34 30

Sopek Samotarke 35

Svele noč 30

Svetlobe in sence 1.50

Slika (Meško) 60

Spake, humoreska, trd. vez. 80

SHAKESPEAREVA DELA:

Macbeth, trd. vez. 90

Othello 70

Sen Kresne noči 70

Skrivnost najdenke 50

Splošna Knjižnica:

St. 1. (Ivan Albrecht) Ranjena
gruda, izvirna povest, 104 str.,
broširano 30St. 2. (Rado Murnik) Na Bledu,
izvirna povest, 181 str., broš. 50St. 3. (Ivan Rozman) Testament
ljudska drama v 4 del., broš. 35St. 4. (Cvetko Golar) Poletno
klasje, izbrane pesmi, 184 str.,
broširano 50St. 5. (Fran Milčinski) Gospod
Fridolin Zolna in njegove druž-
žina, veselomodre črtice I, 72
strani, broširano 25

St. 6. (Novak) Ljubosumnost 20

St. 7. Andersonove pripovedke.
Za slovensko mladino priredila
Uta, 111 strani, broš. 35

St. 8. Akt 11. 113 75

St. 9. Tarzan sin opic. 50

St. 10. Tarzan sin opic. trd. vez. 1.20

St. 11. Roka roke 25

St. 12. Živeti 25

St. 13. (Gaj Salustij Krisp) Voj-
na z Jugurto, poslov. Ant. Dok-
ler, 123 strani, broš. 50St. 14. (Ksaver Meško) Lesthi,
144 strani 65

St. 15. Damači živali 30

St. 16. Tarzan in svet 1

St. 17. L. Boheme 90

St. 18. Misterij duše 1

St. 19. Tarzanove živali 1.30

St. 20. Slika De Giraye 1.30

St. 21. Slika, bajke in romane 80

St. 22. V metcu 1

St. 23. Namikljeni bolniki 50

St. 24. To in onkraj Sotte 30

St. 25. Tarzanova mladost, trd.
vez 1.20

St. 26. Glad (Hamsun) 30

St. 27. (Dostojevski) Zapiski iz
mrtevga doma, I. del 1St. 28. (Dostojevski) Zapiski iz
mrtevga doma, II. del 1

St. 29. (Golar) Bratje in sestice 75

St. 30. Idiot, I. del (Dostojevski) 90

St. 31. Idiot, II. del 90

St. 32. Idiot, III. del 90

St. 33. Idiot, IV. del 90

Vsi 4 deli 3.25

St. 34. Kamela, skozi uho sivan-
ke, vesoljstvo 45Slovenski pisatelj II. zv.:
Potresna povest, Moravsko si-
le, Vojvoda Pero i Perica, Čr-
tice 2.50

Tigrovi zobje 1

Tik za trono 70

Talič, (Berk), trd. vez. 75

Tri indijske povesti 90

Tunel, soc. roman 1.30

Trenutki oddiha 30

Turki pred Dunajem 30

Tri legende o razpetju, trd. vez. 65

Tisoč in ena noč:
I. zvezek 1.30
II. zvezek 1.40
III. zvezek 1.50

3 KNJIGE SKUPAJ 3.75

Tisoč in ena noč (Rape)
vez. mala izdaja 1

Ugrabljeni milijonar 1.20

V kremenjkih inkvizicije 1.30

V rokah (Matije) 1.25

V gorstem zakolju 1.35

V oklopuju okrog sveta:
1. del 90
2. del 90
3. del 90

Veliki inkvizitor 1

Vern (Waldova), broš. 35

Vojaka na Balkanu, s slikami 25

Vrinar, (Rabindranath Tagore),
trd. vezano 75
broširano 60

Volk spokornik in druge povesti 1

trd. vezano 1.25

Vojni mir ali požarnstvo, 1. zv. 35

V pustih je 81, III. zv. 35

Valentin Vasilisa kmetar spisi 30

Vodnik grobnice naroda 25

Vodnikova praznika I. 1927 50

Vodnikova praznika I. 1928 50

Vodniki in prepovedi 60

Zmole smrti 60

Zadnje dnevi nesrečnega kralja 60

Za kramom povest 35

Zadnji kmetič vojaka 75

Zadnja pravda, vez. 70

Zgodovina o svetovnem slovensku 35

Zmaj iz Bomo 70

Življenje slov. trpina, izbrani spisi
Aleševci, 3. zv. skupaj 1.50

Zlatokapi 60

Ženini naše koprene 45

Zlato vas 60

Zmaj in kmeti goz. Pavle 40

Zbirka narodnih pripovedi:
I. del 40
II. del 40

Znamenje Mirih (Doyle) 60

Zgodovinske anekdote 30

Z ognjem in mečem 2

Zlodi in kmeti: 45

I. in II. zvezek 1

vezano 1.25

Zgodbe Napoleonskega bojevanja
vezano 60

Zgodbe zdravilnika Muzika 70

Zlati pastir 90

ZBIRKA SLOVENSKE PRAVDE

1. zv. Vojasnik ali pogumnost 35

2. zv. Mlada trojica 35

3. zv. Vsebo povesti 35

4. zv. Povesti in slihe 35

5. zv. Študent naj bo. — Moški zbor
druž. 35

SPISI ZA MLADINO

(GANGI)

3. zv. trd. vezano. Vsebuje 12 po-

KRATKA DNEVNA ZGODBA

RADIVOJ PETERLIN — PETREŠKA:

KIRURG

Težki so današnji časi in nobeden ne ve, kako naj bi se obrnil, da ne bi prišel v nepričakovane težave. Brat brata je in ni je več odkritosti na svetu. Človek bi rekel, da so prišle zadnje minute in da se bo zdaj prikazal Oni, ki bo sodil žive in mrtve. In zato ni čuda, da smatrajo pobožne device vsako nepriliko, ki se slučajno dogodi kakšnemu človeku za kazeno božjo. Blagor jim in gorje nam nevernim Tomažem!

Vročina pripeka, da je joj. — Ljudje se skrivajo pod baldahine, pod solnčniki, ki so razstavljeni na terasah gostiln in hotelov, na prostoriših v Stiri in najrajši bi šetali v Adamovih oblakih, seveda, če bi se ne bali tihokazne nevarnosti.

Sede, pijejo pivo in brezalkoholne pijače in tarnajo. Pot jim lije z obraza in ne vedo si pomagati. Ni čudnega torej, če jih v nemirni postavi gospoda najboljših let, ki gre čez kopalniški prostor v navadni pomladanski obleki in ima vrh tega še dva prsta na desnici ovita v belo tkanino.

— Kaj mi je neki? — povprašuje drug drugega in ne vedo si tolažiti čudne letenske zagonetke.

Toda vsi ljudje vse vedo in izmed njih pojami nekdo.

— Gad ga je pičil, pa si je sam vest prerezal, da bi ga strup ne umoril.

Ljudje so zadovoljni s pojasnilcem in glasno hvalijo korajžo in samozavest pičenega.

Pa se oglasi dama, ki bi ji prišol človek največ štirideset let in pripomni:

— Lepo je, da poje hvalo človeku, ki se zaradi samega sebe ni bal tudi najhujših bolečin samo, da bi si rešil golo življenje. Toda vse to ni prav nič, jaz poznam še vse druge kirurge! Mnogo so storičili za uboge rane in bog jim bodi milosten! Povem vam pa ob tem času zavisti in zlobe, neznanke vročine in suše zgodbo človeka — študenta dunajske univerze, ki jo boste gotovo z veseljem poslušali do konec.

Ljudje so prišubniki in občinstvo sapico, ki je zavela preko njih kakor dihladnega vse osvežujočega balzama. Dama je pa nadaljevala:

— Grdi ste, ljudje božji, in človek bi se razjokal nad vami, če bi kaj pomagalo. Tako pa nadaljnemu ne glede na to, kako si boste in pozabili pri tem na trpljenje prizadetih in na veliko zaplugo mladega obetajočega kirurga, ki jih je rešil težke naloge in pripeljal na pot telesne popolnosti in zadovoljstva.

— Stara sem že — (pa to ni res!) in mnogo vode je preteklo od tistih dob; vendar se še vsega spominjam, kakor bi se to danes zgodilo. Stanovala sem tedaj v Gerst-

SOVJETSKI IZNANCI

Sovjetsko GPU (tajna policija) sodišče pošilja svoje politične kaznjence v kazenske kolonije, ki so navadno skrite v najsevernejših predelih Sibirije, kjer domuje mlatone celoletna zima. Pa le tedaj sme kaznjence v ta daljni kraj, če ne pomeni njegovo življenje za državo nobene nevarnosti, več ali pa če ima sodišče nado, da se bo politični nasprotnik v kazenski koloniji sprevergel v zvestega sovjetskega državljanca; sicer pa so za take ljudi pripravljene puške in jame.

Največja kazenska kolonija take vrste je na Solovkijskem otoku, kjer vlada strašna klima, okrog pa so razpraznjene močvire, tako da so stanovalec popolnoma zaprti. Beg iz te samotne je celo težji, kot je bil v nekdanji carski državi iz podobnih izgnanstev.

Toda na Solovkijskih otokih ni urav za prav nikakih ječ. Iznanci se čisto svobodno gibljejo in tvorijo tako nekako "mesto inteligence", saj so tu povsod člani nekdanjega ruskega izobraženstva. Pa tudi mnogo Trockijevih pripadnikov je trenutno tu. — Neomejeni gospodar te kolonije je visoki uradnik GPU, ki vlada nad kaznjenci po lastni uveljavljenosti. Iznanci smejo imeti pri sebi tudi svoje žene. Tudi nanje se raztezajo zakonska svoboda kakor po ostalih sovjetskih državah: kadar se jim hoče, se ločijo in znova družijo, kar se čestokrat dogaja, zakaj med kaznjenci je mnogo žena. Kaznilnica torej, kakršne nobena država na svetu ne pozna. Otroci pa morajo iti drugam. Pač ne smejo rasti v "protirevolucionarnem vzdušju". So torej odvedeni v posebne otroške kolonije, kjer jih poučujejo učitelji GPU.

Življenjske potrebine si morajo jetniki zaslužiti. V ta namen so na otokih vse mogoče delavnice in tudi pomembne industrijske panoge. Iznanci morajo sodelovati tudi pri izpolnitvi petletke. Tu žive tudi mnogo učenjaki, katere je GPU izgnala radi politične nezanesljivosti. Ti pomembni tehniki, zdravniki, gospodarstveniki in fiziki nadaljujejo delo, ki so ga v Moskvi začeli. Od tam tudi prejemajo naloge, toda ne od gospodarskega sveta, marveč od GPU. V ta namen imajo v GPU lastno znanstveno komisijo.

S političnimi kaznjenci, ki kažejo kako "politično poboljšanje" postopa načelnik GPU zadnje čase mileje; in tako ne bi bilo življenje v tej strašni samotni tako nezno, če ne bi prežala na jetnike polarna zver, leden mrz, da namreč preunogno izgnance v počasni smrti ugonovi. — Pred nedavnim se je nekdanji, na dosmrtno izgnanstvo obsojenemu inženirju posrečilo, da je odkril izredno veliko iznajdbo za sovjetsko industrijo. Brž se je odpravila na otoke posebna komisija, ki je inženirja pomolostila. V pomiloženju je prejel red "minus šest", kar pomeni, da se sme po vsej široki sovjetski uniji po mili volji gibati, le v šestih največjih mestih ne.

V Moskvi so napravili zadnji čas načrt, da bi zgradili za kaznjence posebno radio-postajo, ki bo nudila ujetnikom politično vzgojo. Tudi so dali izgnanim učenjakom na Solovkijskem otoku nalog, naj poiščejo sredstvo, s katerim bi se odpravilo škodljivo delovanje klime na človeški organizem. In nič čudnega ne bi bilo, če se jim to noreči, saj so ti otoki prav za prav mesto najboljših ruskih glav.

Kriminalnih zločincev na teh otokih sploh ni, zakaj ti giso pod oblastjo uradnikov GPU; tudi so zločinci take vrste v Sovjetski Rusiji sploh ne izganjajo, marveč pripadajo jetniškemu razredu onih, s katerimi se najmileje ravna. In še to: kriminalni zločinci v Sovjetski Rusiji so edini, ki med kazensko dobo dobivajo dopust...

NEKAJ O CIGANIH

Vsak že ob prvem pogledu spozna, da so cigani ljudje nekega tuje tipa. In res so prišli v Evropo iz dajne zemlje, Indije. Sami sebe nazivajo "Sinte", kar so se pred nedavnim tolmachi, da pomeni "ljudi". No, v zapadnem delu Indije, kjer se reka Ind izliva v morje, je zemlja z imenom Sind. Morebiti so dobili cigani po tej zemlji svoje ime "Sinte". Ciganski jezik je v sorodu z jezikom indijskih Hindov.

Težko je danes povedati, kaj je cigane nagnalo v davni, da so šli na pot iz Indije v zapadne zemlje. Selili so se pred več kot šeststo leti. Mislili se, da so se dvignili takrat, ko je zrasla v Aziji pred kakih šest, sedem sto leti velika mongolska država. Mongolom so služili cigani kot sužnji, kovali so jim orožje in zlato nakitje, peli so jim, igrali, plesali in vedeževali. V Evropi pravijo Danci še danes ciganom Tartari, Nemci v Južni Nemčiji pa "Taetern". V onem delu Romunske, kjer je bila nekoč kneževina Moldavska, nazivajo cigane, ki žive v bližini mesta, Tatarsi. To pomeni "mali Tartari". Nekeod po Evropi so jim nadeli ime Egipčani, kar bi se reklo po grško "Giptoi", po špansko pa "Gitano"; Francozi jim pravijo "bohemien", kar pomeni: ljudje iz Češke (lat. Bohemia). Ime je nastalo od tega, ker je dal Sigismund, kralj Madžarov, Hrvatov, Čehov in končno Nemcev, ciganom potne liste za zapad.

Že v času, kot so Tartari osvajali nove pokrajine, so bili cigani ponajveč sužnji. Celu še v 19. stoletju so sužnji rumunskim boljari in samostanom. Vendar so se mnogi že prej po Evropi naseljevali. Njihovi vodniki so se imenovali vojvodi, grofi in kralji.

Cigane so začeli v Evropi preganjati v 16. veku. Smatrali so jih za turške vohune. Takrat namreč so bili Turki na vrhuncu svoje moči in slave in velik strah je šel po Evropi pred njimi. Pozneje so uvideli, da nimajo cigani niti najmanjšega špijonaže, vendar so veljali povsod kot potepuhi in tatovi. O njih se je tudi širil glas, da lovijo otroke, jim režejo ude, da jedo mrlice, ako nimajo pasjega ali mačjega mesa. V 18. veku je nastopila doba, ki jo imenujemo "prosvetljeni absolutizem". Takrat so evropski vladarji pisali po svoji volji razne absolutistične odredbe v želji, da bi jim države čim bolj obogatle. Tako so med drugimi strogo kaznili nagnali na cigane, naj se naselijo kot kmetje in obdelujejo zemljo. Marija Terezija jih je hotela celo pretvoriti v "nove Madžare". Vse to ni pomagalo. Cigani so nazadnje le ostali cigani.

Če pogledamo cigane, nam najmočnejše stopijo pred oči črna lica, črne oči in črni lasje, ki se prečestokrat kodrajo. Od kod to? — Rekli smo, da je ciganski jezik iz rodu indijskih Hindov. Torej spada v družino azijskih ali indoevropskih jezikov. No, po krvi niso cigani čisti belci. Mešanci so bele rase in onega črnega tipa ljudi, ki žive na indijskem Dekanu, a jih imenujemo Dravide. Od tod imajo cigani kodrate, črne lase, ki so karakteristični za črno raso. Tipične so zanje tudi lepe, zmeroma vlažne, oči a posebej velika zvestoba žena, ki v izredno redkih slučajih klone. V tem oziru bi moge biti naše ciganke premmogim odličnim damam v zgled.

ZAPUŠČINE ZNAMENITIH

MOŽ

Wallace, avtor nešteti romani, mož z neverjetnimi gledališkimi tantienami, ni ostavil svojim dedičem niti pare, pač pa ogromne dolgove — če jih bodo hoteli plačati.

Charles Dickens, je zapustil kakšnih 80 tisoč funtov. Jožef Conrad komaj četrtno tega. Viktor Hugo, slavni francoski romanišec, je bil bogatejši, kajti njegova zapuščina je znašala skoraj deset milijonov frankov.

Beethoven je ostavil sedem bančnih akcij v skupni vrednosti 7441 goldinarjev, njegove obleke, perilo, dragocenosti so cenili na 351 goldinarjev, gotovine so našli 1215 goldinarjev. Po odbitku 650 za pogreb in druge stroške je še ostala precej skromna vsota 9885 goldinarjev — a še toliko ni mogel Frane Schubert, kralj pesmi, spraviti vse svoje življenje skupaj. Vse njegov inventar je znašal revnih 63 goldinarjev, za bolezen in pogrebne stroške so izdali 269 goldinarjev, tako da se je njegovo življenje zaključila z deficitom 156 goldinarjev.

Vdova Johanna Sebastiana Bacha je s težko muko dosegla, da ji je lipski kantorski urad izplačal 21 talarjev 21 grošev, ki jih je ta urad dolgoval pokojniku na plači. Vse njegov inventar ni znašal dosti več 600 talarjev.

Johannes Brahms je nasprotno ostavil 400 mark, za katere se je potovalo 22 pravih in namišljenih sorodnikov.

Carusova zapuščina je znašala tudi milijone. Paganini, ki je bil baje malo skopuški, je zapustil svojemu sinu dva milijona frankov. Med izumitelji jih je le malo.

POZIV NAROČNIKOM

Vse naročnike, ki se niso odzvali na poslano jim opomine prosimo, da po možnosti takoj poravnajo naročnino. Komur to začasno ni mogoče, naj nam sporoči.

Vsem onim, ki se ne bodo odzvali, bomo primorani vstaviti nadaljno pošiljanje lista.

Uprava "Glas Naroda"

ki so kakor Edison ostavili milijone (izkoriščevalci njegovih izumov pa so zaslužili svedca neprimerno več). Parson, izumitelj parne turbine, je ostavil preko 800 tisoč funtov sterlingov, večina izumiteljev pa je umrla v bedi in pozabi brez dedarja.

STOPANJE PO STOPNICAH.

Kdor stopa čisto po stopnicah, naj se navadi stopati s polno nogu in ne s konci prstov, kar je videti sicer bolj prožno, a je mnogo bolj utrudljivo. Mišice na stopalih in bedrih naj delujejo enakomerno. To naj si zapomnijo zlasti pismonoše, ki si s stopanjem s polno nogo prihranijo pol truda. Osebe, ki bolehalo na sren, si lahko olajšajo stopanje po stopnicah s tem, da se dvigajo s hrbtom naprej in z obrazom nazaj.

DRUŠTVA
— KI NAMERAVATE PRIREDITI
VESELICE, ZABAVE
OGLASUJTE
"GLAS NARODA" ne čita samo vaše
Hlapstvo, pač pa vsi Slovenci v vaši okolici.
KENE ZA OGLASE SO ZMERNE

CENA
DR. KERNOVEGA BERILA
JE ZNIZANA
Angleško-slovensko
Berilo
(ENGLISH-SLOVENE READER)
\$2.
KNJIGARNA "GLAS NARODA"
116 West 18th Street
New York City

MESTNA HRANILNICA LJUBLJANSKA
Ljubljana, Prešernova ulica št. 3
Ima vlog nad 420.000.000 Din.
JE NAJVEČJA REGULATIVNA HRANILNICA
V JUGOSLAVIJI
ZA VSE VLOGE JAMČI MESTO LJUBLJANA Z VSEM SVOJIM
PREMOŽENJEM IN Z DAVČNO MOČJO
Vloge se sprejemajo na knjižice in na tekoči račun. Naložbe proti
odpovedi se obrestujejo po dogovoru kar najbolj ugodno.
Rentni davek od vlognih obresti plačuje hranilnica sama. : : :
ROJAKI, ki hočete nalagati svoj denar v stari domovini, obr-
nite se na Mestno hranilnico ljubljansko! Denar morate poslati po
vsaki banki, hranilnici pa plašite, po kateri banki ste denar nakazali,
kdaj in koliko. Naplitate tudi svoj natančen naslov, da vam more
hranilnica odgovoriti.

Ta GLOBUS
kaže v pravem razmerju vodovje in suho zemljo.
Na njem so vse izpremembe, ki so posledica zadnjih
razkritij. Ta globus bo odgovoril na vsako zemljepisno
vprašanje, bodisi odraslim, bodisi učeči se mladini. S tem
globusom vam je pri rokah svet vzgoje in zabave.

KRASNO BARVAN TRPEŽNO IZDELAN

V premeru meri globus 6 inčev. — Visok je 10 inčev.
MODERN VZOREC
KRASEN PREDMET, KI JE KULTURNE VREDNOSTI ZA
VSAK DOM
CENA S POŠTNINO VRED
\$2.50
ONI, KI IMAJO PLAČANO NAROČNINO ZA
"GLAS NARODA", OZIROMA SE NAROČE,
GA DOBE ZA — \$1.75
"GLAS NARODA"
216 West 18 Street New York, N. Y.

VSAKDANJI KRUH

ROMAN IZ ŽIVLJENJA

Za Glas Naroda priredil I. H.

22

(Nadaljevanje.)

— Premalo krvi, — je rekel zdravnik in pripoveduje o posledicah angleške bolezni, katero je imel še kot otrok. — Zdravo, ne preveč naporno gibanje v svežem zraku.

Toda kje naj to najdejo?

Vsa v skrbeh joca mati. Ni mogla več trpeti, da bi Artur spremljal očeta na trg.

— To imaš sedaj od tega, — zakriči Režekova na svojega moža. — Na vse zgodaj — vedno ven — ubogi revež! Samo zaradi tega tako kašlja.

In tako je svojega Arturja vsako jutro zavila do ušes, mu skuhalo prežgano juho, katero je tudi vedno kuhala "doktorju" — in ga je pustila do desetih, do enajstih v postelji.

In tako je ležal Artur, se valjal in pretegoval; na spanje si cer ni več mogel misliti; v trgovini so dekletke govorile in se smejale že čre ur. In ko je vstal, je hodil okrog v copatah, z rokavi v hlačnih žepih, v sobo, od tam v trgovino in zopet nazaj v sobo. Šel je tudi v kuhinjo, potikal nos v vsak lonec in slednjič je legel na divan. In tedaj se mu prične zdelati.

Ali pa se je zabaval z Eli. Z veseljem je poslušal njeno bistro umno govorjenje, jo je dražil, vlekel za lase, dokler se njeno smejanje ni izpremenilo v jok in ga je vprašala v obraz.

Brez konec je bil dan; svinčeno težko so potekale ure. "Mnogi na svežem zraku" je naročil zdravnik — toda zakaj? Artur ni imel veselja, da bi hodil po zoologičnem vrtu in si sam vse ogledoval da bi gledal, kako se popki napenjajo in pokajo, ko je vendar tan pod šotorom igrala vojaška godba in so žvenketali kozarci piva. Tam je bilo polno veselja! Kaka zabava je to bila zanj, s suhim asti hoditi okoli goštilniških vrtov? Brez denarja ni zabave. In denarja ni imel; oče mu ni dal niti belica in par grošev, ki mu jih je mati včasih dala skrivaj, ni zadostovalo.

Zato je rajši popolnoma ostal v Gubčevi ulici. Po več ur je slo nel ob vratih, na najvišji stopnici, kjer so ga obsevali redki žarki ki so gledali preko streh visokih hiš.

Samo poredno in veselo čvkanje vrahcev, kričanje razpasa jenih otrok in rdečezelena stebila rabarbare, ki je bila postavljeni na prodaj, so mu naznanjali pomlad.

Nepričakovano naglo je prišlo poletje. Po drevoredih so eve tele lipe in po nasadih je duhtel jasmín. Sladki vonj se je vlekel v vročim sijajem solncea in je nasičal ozračje velikega mesta. Neprestano so ropotali vozovi, vsa okna so široka odprta, mlada dekleta v duhtečih krilih s delale ulice svetle in prijazne.

Berta je bila zelo zadovoljna v svoji službi v Frankopanski ulici 72. Dobro je znala ravnati z milostljivo gospo; s primerno priljubljenostjo o pravem času, tako da jo je mogel kdo samo slutiti je pri njej vse dosegla. Berta je imel v mnogem oziru proste roke mnogo bolj kot pri stotnikovih, kajti gospoda je hodila mnogo v park, k dirkam in redno dvakrat na teden na koncert v zoologičnem vrtu. Ako je šla gospoda z doma, zakaj naj bi služkinja ostala doma? Nikdo se za to ni zmenil. Samo da je opravila svoje delo, da je prav postregla svoji gospodinjici, da je bila vedno čisto in lepo oblečena in je stopila pred njo smehljajočega obraza.

Seveda si tudi tukaj ni mogla naglo nabrati bogastva, vedno ro za obleka, bel predpasnik in čepica, to tudi ni stalo malo. Koncentna je vedno imela račun pri šivilji za likanje obleke. Gospa Setnikarjeva, ki je dala visoko plačo, je pač smela zahtevati, da je njena sobarica imela vsak dan čisto obleko. Da bi si pa vse sama pripravila, prala in si likala obleko, za to pa Berta ni imela časa, pa tudi ne spretnosti. Pa tudi milostljivi gospoj ni bil noben duh tako nerijeten, kot duh po pranju in likanju. Tudi za par dinarjev se ni zmenila malo več ali manj! Živi veselo, pa tudi drugim privoščil veselje!

Samo nekaj ni Berti trajno ugajalo: jed. Prav izstradana je prišla od stotnikov: v velikem poželjenju so plavale njene oči po skledah in krožnikih, ko je nosila na mizo. Samo dobre stvari! In ta dezert! Močnate jedi, pečivo! Rozine in mandlji in vsakovrstne torte. Mladi gospod je zelo rad imel kaj sladkega in gospa tudi.

Spomladi je bilo na mizi prvo sočivo, piščanci, mlada raca in jagode; sicer samo v majhnih porcijah, ker so bile namenjene samo za gospodo. V kuhinji je bilo kuhano meso — gospoda je vsak dan jedla juho — in kako trdo sočivo. Berta kmalu ni čutila nobenega poželjenja po teh jedilih. Svoj delež je vrgla v posodo za odpadke in se je s kuharico vlekla za lonec, v katerih je obviselo še kaj dobrega.

Ribala je tla, da je trpela politura. Vsak najmanjši kosček, ki je ostal na krožniku gospode, je pojedla in je končno še oblikovala svoje prste. Oblizovala je in goltala, nepremagljiva poželjivost jo je mučila. Na hodniku, kadar je nesla v obednico, se je naglo sklonila, vtaknila prst v smetano in oblizala, ali pa je pred vrati vzgriznila v kak sadež in naglo pojedla.

V tem oziru je bilo pri stotnikovih drugače; ako je bila po večerji prinesla na mizo kaka močnata jed, je ostanek vedno prišel v kuhinjo. Gospa Setnikarjeva pa je smatrala za najvišjo dolžnost dobre gospodinjice, da je za vse, kar je ostalo, skrbela sama. Z rožljajočimi ključi je odprla omaro in vanjo postavila skledice in krožnike, jo zopet zaklenila in položila ključ v košarico, katero je vedno nosila s seboj.

Kot sladkosnedna mačka se je Berta z žarečimi očmi plazila okoli omare. Nikdar ni mogla iti skozi obednico, da ne bi dvignila nosu proti omari s sladkarijami. O, kako je to lepo dišalo! Stisnila je zobe, kot bi hotela pregriziti plast sladkorja; sline so se ji pocedile do kottičkov ustnic.

Danes opoldne je bila marelična torta; kot dišeče zlato je bilo posejano sadje po napetem testu. Že četrte ure stoji Berta pred zaklenjeno omaro — bila sta še dva kosa. Zdi se ji, kot bi skozi les duhala sladko jed.

Skozi odprto okno je prihajal šum poznega popoldneva, ropot poulične železnice, s katero so se vozili ljudje v parke. Osa prirečni v sobo, se zaletava v šipe omare in se Berti skoro zaleti v obraz. Ničesar ne vidi, ničesar ne sliši; njene misli so bile pri torti.

Mladi Setnikar se je pripravljval, da gre ven. Še enkrat si je privezal obvezo za brke. V elegantni, židani srajci hodi po sobi; odpre eno omaro za drugo in vedno zaloputne. Pozvoni — ali Berta ne sliši? Nestrpno pozvoni še enkrat in dolgo drži prst na gumbu električnega zvonca.

Sedaj pride Berta.

— Zakaj takoj ne slišite?

— Bila sem pri milostljivi gospoj.

— Seveda! Za mene nimate časa!

Poredno o se mu nasmeje.

— Kaj želite, gospod?

— Zavezati kravato, obleči suknjič in skratčiti! — Zelo rad je videl, da mu je stregla.

(Dalje prihodnjiki.)

"Narava v Surovosti" je redkokdaj MILA

SUROVO DIVJAŠTVO

"Narava v Surovosti" — kot jo kaže stara slika Meissoniera (1855), ki je bil naveden od dijaške razrede, katero je zaustavil Hinko IV. s tem, da je odločno prepovedal drobože med plešči na svojem dvoru.

—in surov tobak nima mesta v cigaretah

Tega ni v Luckies
... najmilejši cigareti
kar ste jih kdaj kadili

Ml kupujemo najboljši in najfinejši tobak na celem svetu — toda s tem se ni povedano, zakaj ljudje vsepovsod smatrajo Lucky Strike za najmilejšo cigareto. Dejstvo je, da nikdar ne pregledamo resnice, da je "Narava v Surovosti

Redkokdaj Mila" — zato je temu finemu tabaku po primernem staranju in miljenju dana dobrota onega Lucky Strike čistilnega procesa, ki je opisan z besedami: "It's toasted." Zato pravijo ljudje v vsakem mestu, trgu in vasi, da so Luckies tako mile cigarete.

"It's toasted"
Ta zavojček milih Luckies

"Ako moč napiše boljšo knjigo, ako ima boljšo predlogo ali če napiše boljšo miselno kako njegov svet, bo svet napredoval izobno pot do njegovih vrat, četudi zgradi svojo hišo v gozdu."

RALPH WALDO EMERSON

Ali ne poznate, to, zakaj je širni svet prejel in odobril Lucky Strike?

Iz Jugoslavije.

Kako sta ciganki sleparili bolno kmetico.

Novosadsko preiskovalno sodišče se bavi sedaj s skrajno čudnim primerom, pri katerem je postala neka kmetica iz Bačkega Gradišča žrtev svoje lahkovernosti iz praznoverja, kar so izrabili prebrisane ciganke.

Premožni posestnik Stefan B. v Gradištu je prišel te dni domov in našel na svojem domu dve ciganki, ki sta prej ošleparili njegovo ženo. Posestnik je ciganki zaklenil v hišo in šel po orožnike, katerim ju je ovdal zaradi gošufije in sleparije. Njegova žena Terezija je že dolgo časa zelo bolna. Iskala je pomoči pri številnih zdravnikih, vendar brez uspeha. Pred mesecem dni pa sta jo obiskali dve ciganki, ki imata obe enaki imeni in sicer Torka Nikoli, 1 in 2. V razgovoru sta ciganki rekli ženi, da takoj vidi, da je bolna. Takoj sta bili pripravljene ji pomagati. Žena je morala prinesiti v hišo krožnik s tremi jajci in žlico vode. Če hoče žena ozdraveti, sta ji dejali ciganki, mora položiti pod krožnik dva dinarja, dve jopici, dvojke kril, dvojke hlače, 5 kg masti in 5 kg moke. Bolnica je to napravila, kakor sta ji ciganki dejali. Ciganki pa sta vse te stvari zavili, ji obljubili, da ji bosta vse nazaj prinesli — nato pa sta izginili ter ju ni bilo nič več.

Nekega dni pozneje pa sta prišli k ženski dve drugi ciganki. Živana Dumitrov in Katia Novakovič. Ciganki sta ženski dejali, da bosta oni prinesli one stvari, ki sta jih tovarišici odnesli, poprej pa ji hočeta še čarati. Šli sta nato v jedilno shrambo in nagrabili vse, kar sta tam našli: prekajeno meso, mast, suho sadje in

drugo. Zahtevali sta tudi denar, ga dobili, nato pa vse odnesli. Dan na to sta se spet zglasili in sta ponovno zahtevali denar. Prejeli sta prvič 300 Din, drugič 1000 Din, potem zopet 3000 Din in enkrat celo 5000 Din. Žena ji-ma je izročila tudi mnogo drugih dragocenosti. Ciganki sta postajali vedno bolj pogostni in sta zahtevali celo 6000 Din. Dejati sta ženi, do morata denar izročiti na nekem križišču belim vilam.

Ciganki sta stvar gnali tako daleč, da je celo dobra kmetica sama opazila, kako jo ciganki izrabljata in vlečeta za nos. Za vse sleparije je zvedel tudi njen mož, ki je ciganki končno ovdal. V koč obih cigank so orožniki našli ogromno zalogo obleke, blaga, platna, zlata, gramofonskih plošč in sto in sto drugih reči, ki sta ji ciganki odvzele svoji žrtvi.

Obe ciganki sta vso sleparijo mirno priznali in povedali, da jima je celo ženin mož sam pripeljal z vozom vse te reči, samo da bi ozdravili njegovo bolno ženo. Tudi ju je sam večkrat poklical na svoj dom, da sta masirali bolno ženo. Vedno ju je bogato nagradil. Obe ciganki sta si delili zaslužek. Izpoved obih cigank so potrdili tudi razni drugi cigani. Orožniki so prisleparjene stvari vrnili lastniku, denar pa sta ciganki že zapravili.

Proti obema ciganki je sodišče uvedlo preiskavo zaradi sleparije in drugih kaznivih dejanj.

Boj z razbojniki na Velebitu.

14. septembra ob 2. popoldne je žandarmerijska patrulja treh žandarjev pri zalezovanju v planini Velebit naletela na kraju, imenovanem Jadovno, na osem

ohoroženih razbojnikov, ki so bili izvršili napad na žandarmerijsko postajo v Brušanih. V borbi je bil en razbojnik ubit, drugi pa so pobegnili in patrulja jih zasleduje.

Na licu mesta so razbojniki zapustili naslednje predmete: štiri peklenske stroje z urami dva peklenska stroja brez ur, pet bomb, štiri revolverje, 2000 revolverjskih nabojev, večje količino razstreliv, štiri čepice s pločevinastimi kokardami, na katerih je vtisnjena črka "U", osemnajst platenih torb, tri pare opank 3 metre metilnice, dva pasa s čez ramničami, štiri čutare in šest plašev tujeja izvora.

Ugotovljeno je, da je ubiti Stjepan Devčić, ki je bil svojčas zapan svojih zločinov pobegnil v Zader.

Krvavi sledovi pričajo, da so med pobegli razbojniki tudi ranjeni. Izmed orožnikov ni ranjen noben. Patrulja je razbojnikom za petami.

Sin zadavil očeta.

60-letni kmet Ivan Bogdanović iz Varaždinskih toplic je živel v skupnem gospodarstvu s svojim sinom Martinom. Oče in sin sta se čisto prepirala, stari je zadnje čase popival in če ga je imel preveč pod kapo, je rad napadel sina. Tako se je zgodilo tudi te dni, ko je navalil na sina s sekuro, sin ga je pa zagrabil za vrat in ga davil, dokler ni izdihnil.

VSE LINJE IN PARNIKE

zastopa

LEO ZAKRAJŠEK

General Travel Service, Inc.

1339 Second Ave., New York, N. Y.

Pišite po naš brezplačni vozni red za vse najboljše parnike.

V JUGOSLAVIJO

Preko Havre

Na Hitrem Ekspresnem Parniku

PARIS

8. OKTOBRA

11. Novembra — 9. Decembra

LAFAYETTE

15. Oktobra

ILE DE FRANCE

20. Oktobra

NIZKE CENE DO VSEH DELOV JUGOSLAVIJE

Za pojasnila in potne liste vprašajte naše pooblaščenice agente

French Line

19 STATE STREET, NEW YORK

ITALIAN LINE

"ITALIA" — "COSULICH"

1 State Street, New York

DIREKTNIA SLUŽBA V

TRST in DUBROVNIK

Od New Yorka do Trsta v 11 DNEH

TAJAKOŠNE IN OGROMNE LADJE

PRIDRUŽNA ODPUSTJA

10. OKT. R E X

12. OKT. VULCANIA

15. OKT. Conte GRANDE

22. OKT. AUGUSTUS

29. OKT. SATURNIA

2. NOV. R O M A

Z N I Ž A N E C E N E

TJA TER TJA IN NAZAJ

Sjajni Prostori — Izborna Kuhinja

Vprašajte lokalnega agenta ali družbo.

10. decembra: Roma v Genoa

13. decembra: Hamburg v Cherbourg

14. decembra: Majestic v Cherbourg

15. decembra: Berengaria v Cherbourg

16. decembra: Conte di Savoia v Genoa

17. decembra: Leviathan v Cherbourg in Bremen

22. decembra: Pres. Harding v Havre

23. decembra: Deutschland v Cherbourg

24. decembra: Dresden v Bremen

25. decembra: Champlain v Havre

26. decembra: Homeric v Cherbourg

27. decembra: Europa v Bremen

28. decembra: New York v Cherbourg

30. decembra: Manhattan v Havre

Olympic v Cherbourg

ADVERTISE IN GLAS NARODA

METROPOLITAN TRAVEL BUREAU

(FRANK SAKSER)

216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

PIŠITE NAM ZA CENE VOZNIH LISTOV, REZERVACIJO KABIN, IN POJASNILA ZA POTOVANJE

PIŠITE NAM ZA CENE VOZNIH LISTOV, REZERVACIJO KABIN, IN POJASNILA ZA POTOVANJE

PIŠITE NAM ZA CENE VOZNIH LISTOV, REZERVACIJO KABIN, IN POJASNILA ZA POTOVANJE

PIŠITE NAM ZA CENE VOZNIH LISTOV, REZERVACIJO KABIN, IN POJASNILA ZA POTOVANJE

PIŠITE NAM ZA CENE VOZNIH LISTOV, REZERVACIJO KABIN, IN POJASNILA ZA POTOVANJE